

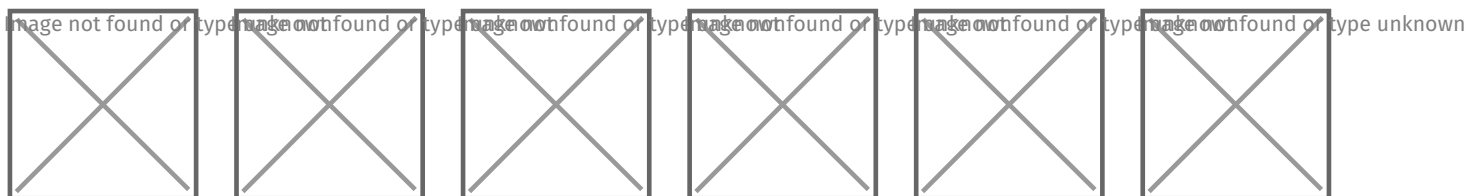
О. А. Забудкова

Мілове

МІЛОВЕ – селище міського типу [Луганської області](#), райцентр. Мілов. селищ. раді підпорядк. села Бондарівка, Олексіївка та Травневе. М. знаходиться на край. Сх. України, попл. укр.-рос. кордону та витоку р. Мілова (притока Комишної, бас. Сіверського Дінця), за 137 км від Луганська. Лінія Пн.-Кавказ. залізниці відмежовує М. від с-ща Чорткове Ростов. обл. (РФ), в якому розташ. однойм. залізнична станція та вокзал. У М. – пункт пропуску для автомобіл. сполучення М.–Чорткове. Водночас умов. держ. кордоном є вул. Дружби народів завдовжки бл. 3 км: у М. – непарні, у Чортковому – парні номери будинків. Проходить автошлях Сватове–М. Пл. 6,05 км². За переписом насел. 2001, проживали 5627 осіб (складає 95 % до 1989); станом на 1 січня 2017 – 5876 осіб; переважно українці (понад 55 %) та росіяни (бл. 40 %), а також вірмени та білоруси. Місто-побратим – Чоп Закарп. обл. Пobl. М. розкопані кургани епохи бронзи. Засн. у 2-й пол. 19 ст., коли селяни слободи Марківка Старобіл. пов. Харків. губ. (нині смт Луган. обл.) отримали в цій місцевості уздовж кордонів із Областю Війська Донського земел. наділи та почали споруджувати житла. 1872 М. згадується як хутір Марків. волості. Назва походить від великої кількості крейдяних покладів. Наприкінці 19 – на поч. 20 ст. М. та Чорткове були центрами вивезення с.-г. продукції залізницею. 1905 у М. було 80 дворів (1910 – 177), мешкали 604 особи. Згодом збудовано олійниц. цех, млин, церкву, бібліотеку, церк.-парафіял. та земську школи. Від 1912 діяв кінематограф. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. 1920–25 – у складі Донец. губ.; 1923–30 – Старобіл. округи; 1932–38 – Донец., від 1938 – Луган. (до 1958 та 1970–90 – Ворошиловгр.) обл.; 1923–24 – Кам'ян. р-ну. Від 1924 – село, райцентр. Від 1938 – смт. Більшовики депортували на Урал низку замож. селян. родин. Жит. потерпали від голодомору 1932–33 (кількість встановлених жертв – 164 особи), зазнали сталін. репресій. Наприкінці 1930-х рр. мешкали понад 4,7 тис. осіб. Влітку 1942 на Міловщині тривали запеклі бої між рад. і нім. військами. 11 липня того ж року в М. встановлено нацист. владу. Під час окупації тут розміщувався нім. гарнізон, що налічував до 7 тис. військових. Цегл. будівлі були обладнані під вогневі точки. На перехрестях вулиць стояли кулемети, у дворах – замасковані танки та самохідні гармати. Бої за М. тривали майже місяць. Після звільнення сіл Півнівка (18 грудня 1942; перший укр. насел. пункт, визволений рад. військами), Морозівка, Микільське та Шептухівка бл. 10 тис. нім. воїнів опинилися тут в оточенні. Після

багатьох штурмів 7–9 січня 1943 рад. 57-й гвардій. стрілец. дивізії вдалося вийти на околицю с-ща. Відтоді бойові дії за М. тривали ще до 16 січня. У боях за смт, що стало першим звільненим райцентром в Україні, загинули бл. 6 тис. рад. воїнів. 1972 тут відкрито мемор. комплекс «Україна – визволителям» (нині пам'ятка нац. значення). Після початку рос. агресії 2014 у М. було здійснено низку провокацій і диверсій проти укр. військових, зокрема 12 листопада 2014 з тер. РФ обстріляно укр. прикордон. наряд, 24 березня 2015 підірвано пересувну станцію радіолокації ЗС України. До 2014 у М. щорічно організовували міжнар. фестиваль традиц. та сучас. укр. культури «Вулиця Дружби». 14 жовтня 2016 тут провели 1-й обл. відкритий фестиваль-конкурс укр. культури та фольклору, в якому брали участь аматор. колективи Луганщини, а також зі Львів. і Сум. обл. 15 вересня 2018 відбулися 18-і обл. сільс. спорт. ігри. У М. – г-зія, заг.-осв. школа, школа мистецтв, ДЮСШ; Міловський краєзнавчий музей, Луган. обл. козацький кінний театр, Будинок культури, рай. б-ки для дорослих і дітей; рай. лікарня. Виходить рай. г. «Слово хлібороба». Діє реліг. громада УПЦ МП. Встановлено погруддя Т. Шевченка (побл. гімназії), пам'ятники воїнам-визволителям і воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак ліквідаторам аварії на ЧАЕС. Серед видат. уродженців – мовознавець З. Гетьман, фахівець у галузі електр. станцій М. Ніколаєв, астроном, історик науки В. Ченакал, мікробіолог К. Чепуров. З М. пов'язане життя та діяльність письменниці, майстрині худож. вишивки Л. Оробцової (Сороки).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Высоцкий В. И. Исторические аспекты топонимов Луганщины. Лг., 2003;
2. Ефремов А. С., Курило В. С., Бровченко И. Ю. и др. История Луганского края. Лг., 2003;
3. Мілове–Чертково: вулиця Дружби // Віче. 2010, 5 січ.

Бібліографічний опис:

Мілове / О. А. Забудкова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. :

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-69663>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).